

	Силабус навчальної дисципліни «Культурологія» (назва навчальної дисципліни)
	Освітньо-професійної програми: <u>«ОБСЛУГОВУВАННЯ ПРОГРАМНИХ СИСТЕМ І КОМПЛЕКСІВ»</u> (назва освітньо-професійної програми) Спеціальність: <u>F3 Комп'ютерні науки</u> (шифр та назва спеціальності) Галузь знань: <u>F Інформаційні технології</u> (шифр та назва галузі знань)
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний/освітній ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	нормативна
Семестр	I семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	2 кредити ЄКТС / 60 годин Лекційних 30 год Самостійне опрацювання 30 год
Мова викладання	Українська
Оригінальність навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Культурологія» для студентів комп'ютерних дисциплін має міждисциплінарний та інноваційний характер і спрямована на осмислення культури як складної знакової, інформаційної та комунікаційної системи. Її оригінальність полягає у поєднанні гуманітарного знання з цифровими технологіями та сучасними ІТ-практиками. Курс розглядає культуру крізь призму інформаційних процесів, кодування, збереження та передачі смислів, що є близьким до логіки комп'ютерних наук. Особлива увага приділяється цифровій культурі, медіакulturі, віртуальним середовищам, ігровим та мережевим спільнотам, а також впливу алгоритмів, штучного інтелекту та соціальних платформ на формування культурних практик. Оригінальність дисципліни полягає також у практичній спрямованості: студенти аналізують кейси з цифрової культури, UX/UI як культурного феномену, етичні аспекти програмування, культурні коди в дизайні інтерфейсів і програмних продуктів. Це сприяє формуванню навичок міжкультурної комунікації та відповідального створення цифрових рішень. Важливою складовою курсу є український культурний контекст, зокрема проблеми збереження культурної спадщини в цифровому просторі, цифрова гуманітаристика, протидія дезінформації та культурній експансії, роль культури в умовах війни та післявоєнного відновлення. Таким чином, дисципліна «Культурологія» формує у студентів комп'ютерних дисциплін гуманітарне та критичне мислення, культурну компетентність і усвідомлення соціальної відповідальності ІТ-фахівця в цифровому суспільстві.

Мета навчальної дисципліни	Метою навчальної дисципліни «Культурологія» є формування у студентів комп'ютерних дисциплін цілісного уявлення про культуру як складну соціокультурну та інформаційну систему, розвиток гуманітарного, критичного й системного мислення, а також здатності усвідомлено застосовувати культурні, етичні та комунікативні підходи у професійній діяльності в галузі інформаційних технологій. Дисципліна спрямована на: 1) усвідомлення ролі культури у формуванні цифрового суспільства; 2) розуміння впливу інформаційних технологій, алгоритмів і цифрових медіа на культурні процеси; 3) розвиток міжкультурної комунікації та соціальної відповідальності ІТ-фахівця; 4) формування здатності аналізувати культурні коди, символи та смисли у цифровому середовищі.
Відповідність компетентностей та програмних результатів навчання	Загальні (ЗК) ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 6 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 8 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Спеціальні (СК) СК 13 Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо забезпечення бізнес-планування та економічної ефективності діяльності в галузі інформаційних технологій. Результати навчання (РН) РН 01 Аналізувати явища і події соціальнополітичного, культурного, духовного середовища для формування світогляду людини та встановлювати зв'язок між ними.

Навчальна логістика	Розділ 1. Вступ Тема 1.1. Вступ. Роль і значення культури. Предметом цієї вступної теми є: поняття «культура»: етимологія, різноманітність визначень (філософське, антропологічне, соціологічне) та його еволюція. Сутність культури: з'ясування того, що відрізняє культуру від природи і цивілізації. Функції культури: розкриття ключової ролі культури в житті людини та суспільства. Тема 1.2. Етапи розвитку культури. Види і жанри мистецтва Мистецькі стилі. Предметом цієї теми є періодизація світової культури та її художнє вираження. Акцент робиться на вивченні історичних епох, основних категорій мистецтва (види, жанри) та їхніх характерних естетичних систем (мистецькі стилі). Розділ 2. Художня культура України від найдавніших часів до кінця ХХІ ст. Тема 2.1. Культура України від найдавніших часів до християнського періоду. Предметом цієї теми є вивчення генези та еволюції матеріальної і духовної культури на теренах сучасної України від появи перших людських спільнот до кінця I тисячоліття н. е., тобто до офіційного хрещення Русі. Це охоплює культури доземлеробської епохи, стародавній цивілізації, а також культуру слов'янських племінних об'єднань до прийняття християнства. Тема 2.2. Культура КР Х-ХІІ ст. Предметом цієї теми є вивчення генези та еволюції матеріальної і духовної культури на теренах сучасної України від появи перших людських спільнот до кінця I тисячоліття н. е., тобто до офіційного хрещення Русі. Це охоплює культури доземлеробської епохи, стародавній цивілізації, а також культуру слов'янських племінних об'єднань до прийняття християнства. Тема 2.3. Художня культура польсько-литовської доби: архітектура, образотворче мистецтво Предметом цієї теми є вивчення синтезу національних східнослов'янських традицій із новими західноєвропейськими стилями (насамперед Готикою та Ренесансом) на українських землях у період їхнього перебування у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Досліджуються процеси збереження православної ідентичності та появи світських мотивів у мистецтві. Розділ 3. Художня культура XVII – XVIII ст. Тема 3.1. Образотворче мистецтво України XVII –XVIII ст. Предметом вивчення є розквіт образотворчого мистецтва в стилях Українського Бароко (XVII – перша половина XVIII ст.) та Рококо (друга половина XVIII ст.). Досліджується перехід від середньовічної релігійної канонічності до світських жанрів, реалізму та динамізму композицій. Тема 3.2. Музична культура України XVII –XVIII ст. Музична культура України XVII–XVIII ст. є періодом Бароко, який характеризується розквітом професійної хорової музики та становленням світських жанрів. Предметом є дослідження еволюції української музики від середньовічного одноголосного співу до європейських поліфонічних і гомофонних форм, що відбувалося під впливом Козацького Бароко. Вивчається формування національної композиторської школи та її роль у європейському музичному процесі. Розділ 4. Українська художня культура XIX ст. Тема 4.1. Архітектура України XIX ст. Предметом вивчення є еволюція архітектурних стилів та містобудівних принципів в Україні протягом XIX століття. Цей період характеризується пануванням Класицизму (зокрема його пізньої форми – Ампіру), зародженням та поширенням Романтизму і Історизму (Неостилі: неоготика, неоренесанс, неовізантизм), а також появою перших зразків Рационалізму та Модерну наприкінці століття. Досліджується вплив імперських центрів та європейських стилів на формування обличчя українських міст. Тема 4.2. Образотворче мистецтво України XIX ст. Предметом є дослідження переходу українського образотворчого мистецтва від пізнього Класицизму та Академізму до Романтизму, становлення Реалізму та початків національної школи живопису. Вивчається емансипація мистецтва від церкви та його звернення до світських,
-----------------------------------	--

	історичних і народних сюжетів, що відбувалося в умовах політичної роздробленості та відсутності власної державної підтримки. Тема 4.3. Музична культура України XIX ст. Предметом є дослідження становлення та розвитку національної професійної музичної школи в Україні протягом XIX століття. Цей період характеризується переходом від пізнього Класицизму до Романтизму та Національного Реалізму, зосередженням на фольклорі як основі для створення професійної музики, а також появою перших національних опер, симфоній та музично-драматичних театрів. Розділ 5. «Українська художня культура XX ст.» Тема 5.1. Архітектура України XX ст. Предметом вивчення є історія архітектури України XX століття, що охоплює радикальну зміну стилів та містобудівних принципів під впливом соціальних, політичних та технологічних трансформацій. Досліджується перехід від стилів Історизму та Модерну до Конструктивізму, тоталітарного Соцреалізму та, нарешті, до Радянського Модернізму й пошуку сучасних форм. Тема 5.2. Образотворче мистецтво України XX ст. Предметом є вивчення складного та динамічного розвитку образотворчого мистецтва України XX століття, що відбувався в умовах національних визвольних змагань, тоталітарного тиску та стильових експериментів. Досліджується перехід від реалістичних напрямків та Модерну до Авангарду, обов'язкового Соціалістичного Реалізму та, зрештою, до Новітніх течій наприкінці століття. Тема 5.3. Театральна культура України XX ст. Предметом є вивчення складного шляху українського театру XX століття, від становлення модерних та авангардних течій на початку століття до утвердження Соціалістичного Реалізму і подальшого пошуку нових форм в умовах незалежності. Досліджується вплив національно-визвольних змагань, тоталітарної ідеології та європейського модернізму на українську сцену. Тема 5.7. Сучасна культура України. Постмодернізм і війна. Предметом є вивчення основних тенденцій, стилів та викликів, які формують культурний простір України з кінця XX століття до сьогодення. Особлива увага приділяється впливу постмодернізму (як естетичного та світоглядного явища) на мистецтво та ключовій ролі війни (починаючи з 2014 року) як каталізатора, травматичного досвіду та визначального фактора для формування сучасної національної ідентичності та культурної продукції. Тема 5.8. Підсумки.
Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни	Основна 1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. вид./ За заг. ред. Яртіся А.В., Шендрика С.М., Черепанової С.О. – Львів: Світ, 1994. – 496 с. 2. Основи художньої культури. Ч.1: Теорія та історія світової худ. культури: Навч. посібник для ВНЗ/ За ред. В.О. Лозового, Л.В. Анчиної. – Х.: Основа, 1997. – 320 с. 3. Шевнюк О.Л. Українська і зарубіжна культура: Навч. посібник – К.: Знання-Прес, 2002.- 277с. Допоміжна 1. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник/ Керівник авт. колективу Л.Г. Левчук.-Київ:Либідь,1997.- 448с. 2. История Луганского края: Уч. пособие/ Ефремов А.С., Курило В.С., Бровченко И.Ю., Климов А.А., Красильников К.И., Семистяга В.Ф., Подов В.И. – Луганск: Альма-матер, 2003.- 432с. 3. Етика ділового спілкування: Курс лекцій / Т.К. Чмут, Т.П. Чайка, М.П. Лукашевич, І.Б. Осечинська – Київ.: Мауп, 1999.- 208с. 4. Особа і суспільство: Підручник для 10 кл./ Р.А. Арцишевський, С.О. Бондарчук, В.І. Бортник та ін. – Київ,1997.- 352с. 5. Українська культура: історія і сучасність: Навч. посібник / За ред. Черепанової С.О. – Львів: Світ,1994.- 456с.

Матеріально-технічне забезпечення	мультимедійне обладнання, посібник, роздатковий матеріал
Семестровий контроль, критерії оцінювання	Основні форми контролю: • поточний контроль (усне опитування, тестування, виконання практичних та самостійних робіт, участь у дискусіях, мініпроектах); • модульний контроль (перевірка засвоєння теоретичних знань і практичних умінь за окремими розділами курсу); • підсумковий контроль (залік або іспит). Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів (12-бальна система): I. Початковий (1-3 бали) - студент сприймає та відтворює тематичний матеріал з художньої культури на частковому рівні, однозначно його характеризує, демонструє недостатньо сформоване художнє мислення, елементарні навички та вміння в художньо-практичній діяльності. Незначною частиною тематичного матеріалу з художньої культури, демонструє недостатньо сформований рівень сприймання мистецьких творів, виявляє певні творчі вміння інтерпретувати культурно-мистецькі явища, володіє незначною частиною спеціальної термінології; словниковий запас в основному дозволяє викласти думку на елементарному рівні II. Середній (4-6 балів) - студент здатний сприймати та інтерпретувати культурно-мистецькі явища на репродуктивному рівні, не завжди розуміє художньо-образної сфери мистецьких творів; застосування знань і термінологічного запасу на практиці задовільне. Студент володіє знаннями та вміннями, які дають змогу інтерпретувати окремі культурно-мистецькі явища, недостатньо вміє сприймати, інтерпретувати мистецькі твори, які вимагають абстрактного мислення; виявляє недостатні знання спеціальної термінології; словниковий запас небагатий III. Достатній (7-9 балів) - студент здатний сприймати та інтерпретувати окремі художньо-культурні явища, не завжди робить переконливі висновки, не завжди послідовно викладає свої думки. Допускає термінологічні помилки; володіє основним програмно-тематичним матеріалом, але знання недостатньо стійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у художній діяльності студента. Студент уміє сприймати й відтворювати художньо-культурні явища, досить повно характеризує художньо-образний зміст мистецьких творів, але демонструє стандартне мислення, бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднати своєрідність художніх образів і життєвих явищ; студент не завжди володіє спеціальною термінологією під час інтерпретації культурно-мистецьких явищ. IV. Високий (10-11 балів) - студент має міцні інтегровані знання, виявляючи їх усвідомлення, але, аналізуючи художньо-культурні явища, допускає неточність формулювань і використання спеціальної термінології, не завжди обґрунтовано може довести власну думку про мистецькі твори, самостійно інтерпретувати їх зміст. Указані неточності може виправляти самостійно. Студент володіє тематичним матеріалом з художньої культури у межах програми, уміє використовувати набуті знання, уміння та здібності в нових інтегрованих художньо-творчих завданнях, виявляє знання спеціальної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати культурно-мистецькі явища в їх взаємозв'язках, асоціювати їх із життєвими явищами.
Циклова комісія	природничо-математичних дисциплін та фізичного виховання
Семестровий контроль	Підсумковий контроль результатів навчальної діяльності здобувачів освіти у формі заліку.